

is előbb meg kell barátkoznia, mielőtt az új telekkönyvi jogba beleélhetné magát. Szerző nemcsak a már önmagában is igen terjedelmes anyagban, hanem az azzal szomszédos és kapcsolatos jogterületeken is teljesen otthonos, és a német, osztrák és svájci joganyagot is oly szuverénitással kezeli, amely minden elismerésre méltó. A M. T.-hez fűződő érzelmi kapcsolata nem teszi elfogulttá e törvényhozói művel szemben s bíráló észrevételei és ellenjavaslatai bizonyára teljes sullyal fognak latba esni. A sok megszivlelendő észrevételből egyet emelünk csak ki azért, mert e sorok íróját is már sokszor foglalkoztatta, t. i. a disharmóniát, amely a M. T.-ben a telekadósság (807. s k. §§.) és a telki teher (712. s k. §§.) szabályozása között fejmáll. Mindenki bizonyára abból fog kiindulni, hogy a telki teher is telekadósság, de olyan telekadósság, amelynek alapján a jogosultnak időszakos szolgáltatások járnak a lekötött ingatlan terhére. A M. T. azonban a telekadósságot olyan *jelzálogjogként* fogja fel, amely mögött nem áll személyes követelés (807. §.), míg a telki teher tisztán „Sachhaftung“-ként van konstruálva, úgy, hogy a kötelezett „kizárólag a terhelt telekkel felel“ (712. §. 1. bek.). Amikor már most a M. T. a lejárt egyes szolgáltatásokért a terhelt telek tulajdonosát mégis személyesen is felelőssé teszi (724. §.), ezzel illuzóriussá válik a 712. §-ban lefektetett „Sachhaftung“, mert hiszen éppen a legnormálisabb esetben és az intézmény fordulópontján a felelősség személyes. Mindezt a Szerző is kiemeli (v. ö. 24., 28., 41. s. k. II.). A magunk részéről, csak azt tesszük hozzá, hogy leghelyesebb volna a telki terhet a telekadósság alá subsumálni s ezzel egyúttal az ingatlant terhelő korlátozott dologi jogok terén a M. T.-ben kétségkívül mutatkozó hypertrófiát valamivel enyhíteni. A kiváló szerző egy másik igen érdekes kezdeményezése az, hogy jogon alapított zálogjog esetében el kellene ismerni a visszterhes engedményezés útján való kielégítés lehetőségét. Ez annál helyesebb, mert fennálló végrehajtási jogunkban is sűrűn érzett hiány, hogy lefoglalt követelések és más jogok árverésen potom pénzen kelnek el, míg ha a szabadkézből való értékesítés meg volna engedve, teljes értéküket be lehetne hozni. A megfelelő biztosítékokat összejátszás és kijátszás ellen meg lehetne találni.

M.

Az elévülés magyar jogszabályai cím alatt dr. Egri Bónis Pál budapesti ügyvéd az elévülésre vonatkozó magyar tételes joganyagot foglalta röviden össze az egyes jogágak (magán, hitel, per, és büntető jog) szerint, ahol szükségesnek látszott, elméleti bevezetéssel.

Az elévülésnek óriási kül- és belföldi irodalma van, tény azonban az, hogy a gyakorlati jogélet hijjával van olyan kézikönyvnek, amely a sokféle elévülési időhatár tekintetében

nyomban utbaigazitást ad. Ezt a hiányt pótolta szerző akkor, amikor a legfontosabb elévülési határidőkről az egyes jogterületeken belül analfabetikus sorrendben rövid összeállítást készített. Amennyire a cél szükségessé tette az elévülésre vonatkozó jogelméleti kérdéseket is tárgyalja, utalva mindenütt a kérdésnek magyar és külföldi jogirodalmára. Szerző ezzel hasznos könyvet adott a gyakorló jogász kezébe.

Dr. B. J.

Markovits Rodion: Szibériai garnizon. Nem regény; a regénynél több, mert történelem, de talán kevesebb is a regénynél, mert nincs benne írói fantázia, hanem csupán szintiszta valóság. Dokumentumok halmaza, melyek így együtt — az 1914—20. évek, minden kitalált históriánál színebb és hajmeresztőbb Grand Guignolja.

A jogászember is különös lapokra lelhet e csodálatos dokumentumok közt, amelyek gondolkodásra fogják készíteni. A könyv adatainak hitelességéért pedig az a sok ezer volt hadifogoly kezeskedik, aki valamely kegyes véletlen folytán hazakerült a szibériai pokolból.

Ki hinné, hogy a *magyar kereskedelmi jog* eljutott és érvényt talált *Szibériában*? Markovits könyve erről is beszél.

Amidőn a hadifoglyok a cseh uralom alatt (!) minden segélyforrástól elvágva, a maguk kezemunkájából voltak kénytelenek megélni, a táborban kisebb-nagyobb ipari és kereskedelmi vállalkozásoknak ezrei keletkeztek. Ki mit tudott, ki hogyan tudott elhelyezkedni, kiben micsoda élelmeség birt megnyilvánulni; persze mindez rangra és korra való tekintet nélkül. X. hadnagy ügynökséget szervezett, Y. őshadnagy cipészethez fogott, Z. alezredes tanoncnak szerződött hozzá és így tovább: a sok-sok existencia ismét összefonódott, a kapitalisztikus munkamegosztásnak itt is érvényesülő általános és kegyetlen szabályai szerint. És perek is keletkeztek a „felek“ között. Az első per egy ügynök-főhadnagy és egy dobozgyáros-hadapród közt indult meg, mert a dobozgyáros nem megfelelő vignettájú puderes dobozokat akart szállítani, melyeket a vevő annak rendje és módja szerint kifogásolt és rendelkezésére bocsájtott. A pert a tábori kereskedelmi törvényszék döntötte el, a hazai jog szellemében: a vevőt megfelelő árleengedéssel kötelezte a némi hibában szenvedő áru átvételére. A tábori kereskedelmi törvényszék mellett csakhamar megalakult a tábor polgári bírósága is, az állandó választott bíróság, a váltóbíróság, amely bíróságok ítélkezésének a telepek és vállalatok alávetették magukat. A bíróságokat persze a jogkereső közönség tartotta fenn, ami egy csomó jogász-tisztnek adott megélhetést. Még védjegyhivatal is létesült, a gyártmányok utánzásának megátalására. Az ítélkezés jóságából valószínűleg keveset vont